

Výroční zpráva 2003

Motto: „Cestu tvoříme tím, že po ní jdeme...“.

MUDr. Milena Černá, ředitelka Výboru dobré vůle Nadace Olgy Havlové

Milí přátelé, vážené kolegyně, kolegové a všichni přátelé dětí,

úvodem bych opět ráda zdvořile poděkovala všem, kteří nám, a nebo společně s námi pomáhají sociálně ohroženým dětem zlepšit podmínky v jejich rodinách a blízkém okolí, aby nemuselo dojít k jejich odebrání do dětských domovů. V těchto situacích téměř všechny děti chtějí zůstat doma se svými rodiči, sourozenci, dalšími příbuznými, kamarády, a vším dalším, co pro ně znamená jistotu a zázemí, i když si vše nedokáží pojmenovat (hračky, nábytek, postel, vůně, rituály, domácí zvířata...). V těchto chvílích je ještě čas rodinu udržet pohromadě a podpořit její zdravé funkce.

Programy sociálních služeb o. s. STŘEP nabízejí pomoc i dětem, které již v ústavních zařízeních umístěny jsou a jejichž rodiče se rozhodli pracovat na změnách, aby se děti mohly vrátit domů. Aby toto úsilí mělo naději na úspěch i na udržitelnost do budoucna, je jednou z nutných podmínek i přání dětí vrátit se domů. Návrat vždy stojí mnoho úsilí na straně dětí a rodičů – vždyť vše, co je rozbité, potřebuje hodně lásky, času, nových dovedností, nadhledu, trpělivosti a tolerance ke své obnově.

Neblahé dopady ústavní výchovy na psychiku dětí jsou téměř obecně známy. V roce 2003 jsme ve sdružení zaznamenaly nové postoje dětí k návratu. Při jejich zařazení do programu všechny velmi chtěly domů. V určité fázi spolupráce je nutné, aby děti začaly jezdit domů na propustky – a to byl zlom – některé děti najednou už domů nechtěly. Důvodem nebyly hádky nebo násilí ze strany rodičů či příbuzných. Doma např. nemohou chodit tak často do kina jak chtějí, nemají video, moderní oblečení, nejezdí na dovolenou do zahraničí – proto raději chtějí zůstat v ústavu. Domov – máma, táta, sourozenci, hračky, nábytek, postel, vůně, rituály a domácí zvířata začaly na misce vah životních postojů ztrácet svou hodnotu....

Děkuji všem, kteří jste o. s. STŘEP v roce 2003 pomohli finančně, materiálně, morálně nebo Vaší prací. V neposlední řadě chci poděkovat Vám, milé kolegyně, protože bez Vaší péle a osobního nasazení by sdružení nemohlo kvalitně naplňovat své poslání..

Upřímně a s úctou

Věra Bechyňová, DiS., ředitelka

Orgány sdružení a obsah činnosti občanského sdružení STŘEP v roce 2003

Orgány sdružení

Předsedkyně správní rady

- PhDr. Helena Chvátalová – publicistka, scénáristka

Předsedkyně revizní komise

- Terezie Pemová, DiS. – sociální pracovníce

Supervizor

- PhDr. Zdeněk Rieger – rodinný terapeut, akreditovaný supervizor

Ředitelka

- Věra Bechyňová, DiS. – sociální pracovníce

Obsah činnosti

- Víceúrovňový program sociálních služeb pro rodiny s dětmi, které jsou ohroženy odebráním do dětských domovů ze sociálních důvodů (Střediska pomoci dětem a rodinám v Praze, Rakovníku a Berouně)
- Dobrovolnický projekt - nabídka podpory a přátelství rodinám v obtížných životních situacích (Praha)
- Vzdělávací a metodický program (Praha)
- Legislativní změny (Praha)

Poslání

Občanské sdružení STŘEP je nestátní nezisková organizace, jejíž aktivity jsou zaměřeny na pomoc a podporu dětem, které jsou ohroženy zanedbáváním péče a následně odebráním z rodin ze sociálních důvodů.

Sdružení poskytuje sociální služby výše uvedené cílové skupině a podílí se na jejich rozvoji.

Dále usiluje o rozšiřování moderních metod sociální práce s rodinou v obtížných životních situacích prostřednictvím vzdělávacích programů pro pracovníky pomáhajících profesí ve státních i nestátních organizacích.

V neposlední řadě se sdružení snaží prosazovat myšlenky pomoci a podpory sociálně ohroženým dětem a rodinám do legislativních úprav.

Víceúrovňový program sociálních služeb pro rodiny s dětmi, které jsou ohroženy odebráním do dětských domovů ze sociálních důvodů

Jedná se o program složený z projektů, které mohou být samostatně či v kombinaci prevencí nebo alternativou k odebírání dětí z rodin ze sociálních důvodů:

- Doprovázení rodin-alternativa k umístování dětí mimo domov
- Dejme šanci šanci-projekt rané intervence
- Dobrovolnický projekt-nabídka podpory a přátelství rodinám v obtížných životních situacích

Program vznikl jako reakce na vysokou institucionalizaci péče o sociálně ohrožené děti v rizikových rodinách a na absenci sociálních služeb, které by dopady rizik pramenící z dlouhodobě obtížné sociální situace rodiny zmírnily a nebo odvrátily.

Všechny úrovně programu sdružení jsou realizovány v Střediscích pomoci dětem a rodinám v Praze, Berouně a Rakovníku a spadají pod **jednotné standardy kvalitní praxe**

sružení. Pražské středisko bylo zařazeno v březnu 2003 do projektu Pilotních inspekci kvality sociálních služeb MPSV ČR se ziskem 87,5%.

Předpokládáme, že v roce 2003 naposledy uvádíme ve výroční zprávě pouze statistické údaje střediska Praha. Vede nás k tomu kvalitní práce našich pracovníků v regionálních střediscích, která obě vznikla v průběhu roku a půl. Výsledky jejich práce již začínají být srovnatelné s pražským střediskem. Regionální střediska v Berouně a Rakovníku potřebovala „dobu hájení“ na vytvoření si dobrého jména v obou městech a výsledky práce nemohly být spravedlivě srovnávány s pražským střediskem, jehož práce trvá bez přerušení od roku 1997 a stala se již běžnou součástí sítě sociálních služeb hlavního města Prahy.

Doprovázení rodin-alternativa k umístování dětí mimo domov

Cílem této úrovně programu je pomáhat zanedbávaným dětem a jejich rodičům zlepšit rodinné a/nebo sociální podmínky a zamezit tím jejich odebrání z rodin do dětských domovů, nebo umožnit jejich návrat zpět do kvalitativně lepších rodinných a/nebo sociálních podmínek.

Jednotlivé sociální služby poskytované rodinám reagují na příčiny obtíží dítěte, které následně vedou k výše uvedeným výchovným opatřením. Spočívají v podpoře a posilování rodičovského chování a rodičovských dovedností, ke zlepšení úrovně výchovy dítěte, v aktivizaci rodičů a dětí k řešení obtížných sociálních situací, které jsou zpravidla nakumulovány, atp.

Výsledky a statistika projektu ve středisku Praha za rok 2003

Typ situace/výchovné opatření při vstupu do projektu	Počet dětí	Typ situace/výchovné opatření při ukončení spolupráce s rodinou			
		zůstalo	zrušeno	změna/PO	Změna/ÚV
Těživá sociální situace	41	41*	0	0	0
Soudní dohled	23	21**	1	1	0
Návrh na ústavní výchovu	13	3 ^o	8	1	1
Ústavní výchova (ÚV)	3	2	1	0	0
Předběžné opatření (PO)	4	2 ^o	2	0	0
Jiné	2***	2	0	0	0
Celkem	86	71	12	2	1

- * U žádného dítěte nedošlo ke zhoršení situace ani k nařízení výchovného opatření
- ** U těchto dětí plní dohled svůj účel v oblasti podpory udržitelnosti změny, žádnému z těchto dětí nebyla nařízena ústavní výchova, ani na ni nebyl podán návrh, rodiny jsou dále zařazeny do projektu
- *** Jedná se o 2 sourozence, kteří jsou v pěstounské péči a matka usiluje o jejich svěření zpět do své péče.
 - ° Rodiny pokračují dále v projektu.
 - °° Rodiny pokračují dále v projektu.

Počet rodin zařazených do projektu	40
Celkový počet osob	153
Celkový počet dětí	90
Průměrný počet osob v rodinách	3,8
Průměrný počet přepočtených pracovníků	3
Celkový počet konzultací v rodinách	646
Průměrná délka spolupráce s rodinou (v měsících)	14,6
Průměrný počet konzultací na jednu rodinu	28
Průměrný počet konzultací v jedné rodině za měsíc	2,3
Průměrný věk dětí (v letech)	4,1
Průměrný věk rodičů/statutárních zástupců	24,3
Cena služby za osobu/měsíc	Kč 350,-
Přepočtená cena služby za jedno dítě/měsíc	Kč 623,-
Přepočtený počet zaměstnanců	3

Dejme šanci šanci-projekt rané intervence

Cílem této úrovně programu je pomáhat dětem v raném věku (0-3 roky), které jsou ohroženy zanedbáváním péče nebo jsou zanedbávány, prostřednictvím pomoci jejich matkám (rodičům) v rozvoji rodičovského chování a dalších dovedností potřebných k péči o dítě.

Cílovou skupinou jsou matky (rodiče) bez dostatečných sociálních dovedností a/nebo bez vyhovujícího rodinného zázemí, které mají v péči alespoň jedno dítě v raném věku, nebo jim

bylo z péče odebráno (nejčastěji předběžným opatřením), protože existovaly důvody k předpokladu, že nebudou schopny kvalitní péče o dítě.

Zařazení matky (rodičů) a dítěte do této úrovně je prevencí před zanedbáváním péče o dítě a tedy i k odebrání novorozenců z porodnic či dětí v raném věku z péče matek (rodičů). Zejména v případech, kdy k odebrání dochází preventivně. Matka (rodiče) je v průběhu spolupráce aktivním příjemcem komplexu služeb rané intervence, který obsahuje motivační, aktivační a podpůrné složky, které zvyšují její rodičovské kompetence, úroveň péče o dítě a snižují pravděpodobnost zanedbávání péče o dítě v budoucnu.

Výsledky a statistika projektu ve středisku Praha za rok 2003

Typ situace/výchovné opatření při vstupu do projektu	Počet dětí	Typ situace/výchovné opatření při ukončení spolupráce s rodinou			
		zůstalo	zrušeno	změna/PO	Změna/ÚV
Tíživá sociální situace	12	10	0	2	0
Úřední dohled	3	2**	0	1	0
Soudní dohled	6	6**	0	0	0
Návrh na ústavní výchovu	1	0	0	0	1
Ústavní výchova (ÚV)	4	2°	2	0	0
Předběžné opatření (PO)	5	3°	2	0	0
Celkem	31	25	4	1	1

* U žádného dítěte nedošlo ke zhoršení situace ani k nařízení výchovného opatření

** U těchto dětí plní dohled svůj účel v oblasti podpory udržitelnosti změny, žádnému z těchto dětí nebyla nařízena ústavní výchova, ani na ni nebyl podán návrh, rodiny jsou dále zařazeny do projektu

° Rodiny pokračují dále v projektu.

Počet rodin zařazených do projektu	26
Celkový počet osob	71
Celkový počet dětí	32
Průměrný počet osob v rodinách	2,7
Průměrný počet přepočtených pracovníků	2
Celkový počet konzultací v rodinách	348
Průměrná délka spolupráce s rodinou (v měsících)	9,5
Průměrný počet konzultací na jednu rodinu	20,5

Průměrný počet konzultací v jedné rodině za měsíc	1,7
Průměrný věk dětí (v letech)	1
Průměrný věk rodičů/statutárních zástupců	19,1
Cena služby za osobu/měsíc	Kč 706,-
Přepočtená cena služby za jedno dítě/měsíc	Kč 1 640,-
Přepočtený počet zaměstnanců	2

Výše uvedené části Víceúrovňového programu byly finančně podpořeny z níže uvedených zdrojů:

MPSV ČR

OSF Praha

Magistrát hl. m. Prahy

NR0S – Pomozte dětem

Krajský úřad Středočeského kraje

Město Rakovník

Ing. Libor Franc

Múzy dětem

Dobrovolnický projekt - nabídka podpory a přátelství rodinám v obtížných životních situacích

Cílem této úrovně programu je poskytování následných a doplňkových služeb dětem v rodinách, které jsou nebo byly zařazeny do jednoho z výše uvedených odborných projektů. Dobrovolníci pomáhají dětem při koordinaci a nácviku školní přípravy, při aktivním trávení volného času, u dětí v předškolním věku se věnují rozvíjení jejich sociálních dovedností. Dobrovolníky jsou zletilí studenti vyšších nebo vysokých škol z oborů pomáhajících profesí. Všichni procházejí psychologickým testem, 24 hodinovým výcvikem a následným vzdělávacím programem, mají povinná intervizní setkávání a supervizi.

V průběhu hodnoceného roku pracovalo 13 dobrovolníků v 17ti rodinách, ve kterých žilo 53 dětí.

Projekt byl finančně podpořen z níže uvedených zdrojů:

Magistrát hl. m. Prahy

NR0S-Phare Evropské unie

Vzdělávací a metodický program

V rámci tohoto programu byly realizovány vzdělávací programy, jejichž obsahem bylo získání odborných znalostí a praktických dovedností v práci s rodinami, jejichž děti jsou ohroženy zanedbáváním péče a následně odebráním do dětských domovů.

Kurs **Sít' pro podporu rodiny** – určený kurátorům pro děti a mládež z jednotlivých městských obvodů a pro pracovníky Centra včasné intervence Statutárního města Ostravy. Rozsah kursu byl 50 výcvikových hodin, místo realizace – Ostrava.

Kurs **Podpora rodiny** – určený pro pracovníky v pomáhajících profesích v oblasti práce s rodinami z NNO a spolupracujících organizací. Rozsah kursu byl 150 výcvikových hodin, místo realizace - Praha.

Podpora intervizní práce absolventů tříletého vzdělávacího kursu MPSV a MV ČR v rámci vzniku Centra včasné intervence (CVI) Ostrava, kde bylo o. s. STŘEP jako jedna z lektorských organizací. V rámci tohoto vzdělávacího projektu bylo realizováno 6 intervizních setkání po 5 hodinách, v jejichž průběhu byli mj. účastníci připravováni na vedení vlastních intervizí v dalších letech, které by mělo pořádat CVI. Místo realizace – Ostrava.

Vzdělávací cyklus seminářů **Moderní metody sociální práce s klientem v obtížných životních situacích** pro pracovníky oddělení sociálně-právní ochrany jednotlivých obvodů Statutárního města Ostravy.

Projekt byl finančně podpořen z níže uvedených zdrojů:

Fond Kanady

OSF Praha

MPSV ČR (pilotní inovativní projekty)

Statutární město Ostrava

Legislativní změny

O. s. STŘEP se aktivně snaží individuálně i ve spolupráci s dalšími státními i nestátními subjekty usilovat o změnu systému péče o klienty (příjemce) sociálních služeb s důrazem na cílovou skupinu sociálně ohrožených dětí (zejména novely zákonů o sociálně-právní ochraně dětí, o výkonu ústavní a ochranné výchovy, o sociálních službách).

Účetní údaje

Vybrané údaje z účetní závěrky

Výkaz zisku a ztráty :

Náklady :

- Spotřeba materiálu : 348.000,-
Z toho např. : drobný majetek : 264.000,- (178.000,- zařízení stř.Beroun)
(48.000,- projektor,plátno)
(38.000,- monitor,PC přísl.)
- Spotřeba energie : 85.000,-
- Cestovné : 114.000,-
Z toho např. : služební cesta Polsko : 76.000,-
služební cesty Ostrava : 28.000,-
- Ostatní služby : 508.000,-
Z toho např. : nájem kanceláří : 158.000,-
: telefony : 103.000,-
: účetní a daňové služby : 132.000,-
: supervize, lekt. činnost : 38.000,-
- Mzdové náklady : 1.262.000,-
- Zákonné soc.náklady : 402.000,-
- Ostatní náklady : 13.000,-

Náklady celkem Kč 2.732.000,-

Výnosy :

- Za poskytnuté služby : 34.000,-
- Úroky z bank.úctů : 9.000,-
- Přijaté dary a dotace : 2.718.000,-
z toho např. : MPSV : 1.343.000,-
: MHMP : 150.000,-
: Krajský úřad : 246.000,-
: OSF : 486.000,-

: NROS : 300.000,-

Výnosy celkem Kč 2.761.000,-

Výsledek hospodaření – zisk Kč 29.000,-

Rozvaha

Aktiva :

- Poskytnuté provozní zálohy : 104.000,-
z toho např. : záloha na energii-kanceláře : 83.000,-
- Peníze v pokladně a na účtech : 810.000,-
- Náklady příštích období : 48.000,-

Celkem aktiva Kč 962.000,-

Pasiva :

- Vlastní jmění : 781.000,-
- Dohadné účty pasivní : 104.000,-
z toho např. : 86.000,- nevyúčtovaná energie kanceláří
: 18.000,- audit
- Dodavatelé : 23.000,-
- Výdaje příštích období : 25.000,-
- Výsledek hospodaření za r.03 : 29.000,-

Celkem pasiva Kč 962.000,-

Za veškerou podporu moc hezky děkujeme

**Adresy a kontaktní osoby regionálních Středisek pomoci dětem a
rodinám:**

Yveta Šteruská

Pavla Doubková

Poštovní 239

269 01 Rakovník

Tel/fax:00420 313 516 450

GSM: 00420 724 152 607

Plzeňská 117

266 01 Beroun

Tel/fax: 00420 311 611 551

GSM: 00420 602 570 302

STŘEP, o. s.

Senovážná 2

110 00 Praha 1

Tel.: 00420 224 232 261

Fax.: 00420 224 224 361

GSM: 00420 724 262 403

e-mail: strep@centrum.cz

© **STŘEP 2004**